

Bohumil Hrabal
Vremurile bune de altădată

Serie de autor

Bohumil Hrabal

Vremurile bune
de altădată

UNIVERSUL MEU

Selecție și traducere din limba cehă de Jean Grosu

Ilustrații de Mircea Pop

Redactori: Iulia Pomagă, Mădălina Vasile
Tehnoredactor: Cristian Vlad
Corector: Theodor Zamfir
Ilustrație copertă: Mircea Pop
DTP copertă: Alexandru Daș

Lucrare apărută cu acordul COPYRO – Societate de Gestione
Colectivă a Drepturilor de Autor

ISBN: 978-606-710-347-2

Bohumil Hrabal

Můj svět

Copyright © 1988, Bohumil Hrabal Estate, Zürich

© Editura Art, 2016, pentru prezenta ediție

BOTEZ 1947

Se așează în șanțul de pe marginea șoselei județene. Soarele se lăsase în asfințit, dar stelele nu-și făcuseră încă apariția pe cer. Stătea așa și privea mașinile și motocicletele ce goneau nebunește pe șoseaua națională. Acum, o mașină își aprinse luminile mici, și alta, venind din direcția opusă, făcu la fel. Așa începea înserarea pe șoseaua națională și toate vehiculele stropeau în fața lor asfaltul cu luminile lor sfielnice. Pe urmă, o mașină aprinse luminile mari și farurile stropeau cu var toți copacii de pe alei. Așa se lăsa seara pe șoseaua națională.

Văzu apropiindu-se un autobuz luminat care se opri, ca apoi să pornească din nou cu două lumini rubinii la spate – știa că era autobuzul ce trebuia să-l ducă în orașelul apropiat unde urma să înnopteze, dar continua să șadă în șanțul de la marginea șoselei județene și să privească peste câmp cum se încrucișează luminile farurilor pe șoseaua principală, cum clipesc semnalizatoarele roșii, cum se îngână politicos farurile de întâmpinare și cum se îndepărtează unele de altele luminițele ochilor din spate.

Imediat în urma lui începea o pădure deasă. Undeva, la marginea ei, strălucea de albeață zidul casei pădurarului din care ieșise acum un felinar aprins cu abajur verde ce se legăna în ritmul pașilor celui ce-l purta, dar care nu se vedea. Deodată felinarul dispăru într-un desiș, ca apoi

să reapară și din nou să dispară. Cine era cel ce purta felinarul acela cu gaz în preajma clădirii de la marginea pădurii? se întreba el și, în clipa aceea, dinspre șoseaua națională cotiră spre el două faruri puternice, care, cu câteva clipe în urmă, îl orbiseră cu luminile lor. Se auzi un scrâșnet de frână.

— Vreți să vă duc undeva? îl întrebă o voce plăcută de bărbat.

— Eventual, răspuse, și, sprijinindu-se cu o mână de marginea șanțului, se săltă pe șosea, apoi, aplecându-și spinarea, se furișă în mașină lângă șoferul.

— Încotro? îl iscodi șoferul.

— În direcția în care mergi și dumneata, îi răspuse.

— Asta înseamnă că avem același drum, spuse șoferul zâmbind.

Lăsând în jos geamul portierei, întinse mâna în sus și simți cu voluptate aerul răcoros al serii strecurându-i-se printre degetele rășchirate ale palmei. Se bucură.

— Miroase ca-n dulăpiorul cu mirodenii al mămişii! spuse el.

— E o pădure de stejar?

— De fag.

— Păcat. Cartea mea preferată și cea mai norocoasă e nouarul de ghindă, spuse tovarășul de drum, grăbindu-se să adauge: Pasărea moartă.

— Îl auziți? spuse șoferul ciulind urechile. ăsta e un Zündapp! Îl auziți ce frumos înaintează? Ca un BMW.

Și continuă să asculte zgomotul motocicletei care se apropia. Când aceasta îi depăși, surprinse sclipirea argintie a cilindrului înclinat.

— Da, e un Zündapp, spuse satisfăcut.

— Ce meserie aveți? întrebă apoi șoferul.

— Antreprenor de pompe funebre.

— Oho!

— Da, așa cum vă spun. Vă sunt dragi părinții? Tatăl, mama? Plătiți pentru ei cu anticipație o înmormântare frumoasă la Arimather... Mai vorbi un timp, apoi adăugă cu altă voce: Asta e firma pe care o reprezint.

— Serios? se minună șoferul, apucând cu putere volanul.

Undeva, mai departe, zburda pe asfaltul șoselei un iepure de casă poznaș; deodată încremeni orbit de luminile farurilor și închise ochii. Șoferul apăsă pe accelerator, dar nebunaticul iepuraș se smulse din vraja luminii, și, sărind în șanț, blana lui albă se topi în adăpostul sigur al beznei.

— Fir-ar să fie! spuse șoferul, vărsându-și năduful.

— Și ce înmormântare frumoasă putea să fie, ținu să sublinieze tovarășul de drum. Pe tavă, bogat împodobit, asezonat cu ceapă prăjită, împănat cu usturoi și slănină afumată, cu foi de dafin, cu câteva boabe de piper și condimente.

— Și un pic de nucșoară, spuse șoferul, grăbindu-se să adauge: Dar eu tot nu vă cred... Hai să facem un târg. Eu vă duc unde vreți, și dumneavoastră îmi organizați în schimb o înmormântare.

— S-a făcut, încuviință agentul firmei de pompe funebre – unde sunt morții?

— Morții sunt cei ce ne-au depășit, răspunse șoferul râzând.

— Excelent! În fond, cine nu și-ar dori o înmormântare frumoasă?

— Eu, unul, nu mă omor după ea! ținu să precizeze șoferul.

— Mă rog, dar ca orice om, vrei, fără doar și poate, ca plecarea dumneavoastră pe drumul veșniciei să fie în așa fel încât oamenii s-o mai pomenească și peste zece ani, spunând: „Înmormântările de azi nu mai au nici un haz, dar în urmă cu zece ani a fost înmormântat unul, cum îi zicea? Da, a fost o înmormântare pe cinste, cum scrie la carte!“ Iar așa cum vă văd, dumneavoastră v-ar sta bine un sicriu de tipul sarcofagului egiptean, modelul numărul șapte. Credeți-mă, merită să dați un ban în plus, nu de alta, dar pe urmă moartea vi se pare mai ușoară.

Deodată, din șanț țâșni un fazan, o pasăre de toată frumusețea, cu penaj elegant și cu ochii de smarald. Privi îndelung luminile farurilor și, uluit, ridică un picioruș, continuând să savureze, fascinat, strălucirea lor irezistibilă.

Șoferul smuci brusc volanul, îl răsuci repede la loc, dar fazanul își luă zborul, culorile pitorești ale penajului său se revărsară peste unul din farurile mașinii, pasărea alunecă la iuțeală de-a lungul geamului, bătând din aripi cu toată puterea, și cele două piciorușe orizontale sclipiră înălțându-se și dispărând în beznă.

— Ei, drăcia-dracului! scrâșni printre dinți șoferul.

— S-a mântuit, răsuflă ușurat agentul firmei de pompe funebre, a zburat din sicriul de tinichea, îndepărțând în felul ăsta sfârșitul său firesc, cu aceleași onoruri pe care i le-ați pregătit și iepurașului de casă. Dar să știți de la mine: pentru fazanul împănat e binevenită o crențuță mică de cimbrisor! ținu să precizeze agentul, ridicând un deget exclamativ...

Șoferul tăcea cu înverșunare.

Din spate înaintau impetuos două faruri puternice, alternând luminile și semnalizând astfel că doresc să-i depășească.

— Ei, hai, treci odată, rosti șoferul, făcând semn cu mâna în bătaia luminilor orbitoare și, trăgând spre marginea carosabilului, se grăbi să adauge: Țasta-i, cu siguranță, Fordul lăptarilor!

Și în clipa aceea autocisterna argintie trecu vijelios pe lângă ei îndepărtându-se văzând cu ochii.

— Țasta merge cu nouăzeci, ținu să precizeze, plin de el, șoferul, continuând să povestească printre hohote de râs: acolo, pe șoseaua națională, la o cotitură a ieșit odată de pe câmp un țăran cu vacile lui și... un Ford ca ăsta, care gonea nebunește... a derapat înainte de a intra în curbă; cisterna s-a dat de-a dura și, zburând peste capul țăranelui, s-a zdrobit de un copac. Iar țăranul putea să se înece în lapte cu vaci cu tot.

Așteptă să se stingă imaginea potopului de lapte, după care întrebă:

— Și cu înmormântarea mea cum rămâne?

— Pereții camerei mortuare vor fi îmbrăcați din belșug cu pânză neagră, iar în fața sicriului dumneavoastră va sta o cruce argintie strălucitoare. În jurul sicriului, treizeci și șase de lumânări a câte un sfert de kilogram bucata. Doriți ca atelajul – mă refer la cai, să poarte pompoane festive? Pentru aceste pompoane se aplică un supliment de cincizeci de coroane de fiecare cal. Pe urmă...

— Gata, ajunge, acum vă cred. Bineînțeles, după vorbă... dar, spuneți-mi, ce-ați fost înainte de a vă apuca de această tristă meserie?

— Ce-am fost? Paracliser.

— Oho! izbucni șoferul, ridicând mâinile și izbind cu ele în roata volanului – asta-i pentru mine o cafea prea tare. Și ce-ați fost înainte de a fi paracliser?

— Cartofor profesionist. Țineam banca la Gotul. Și-am jucat de atâtea ori jocul de cărți Binecuvântarea

Domnului, până când, într-o zi, am trecut prin preajma bisericii și mi-am zis în sinea mea: „Ce-or fi făcând ăia, acolo?” Și văzându-l pe capelan cum face sfânta slujbă, mi-am zis pe loc: „Asta e de tine, băiete!” Așa am devenit paracliser și, cinstit vorbind, m-aș reîntoarce bucuros la meseria asta...

Dintr-un lăstăriș răsări o căprioară; sări peste șanț și prinse să traverseze șoseaua. Deodată, se întoarse și își aținti privirea în luminile farurilor. Șoferul apăsă pe accelerator și se așeză mai bine în scaun.

— Țineți-vă bine, scrâșni printre dinți, să nu-mi spargeți parbrizul cu fruntea.

Și căprioara devenea mai mare, tot mai mare, acum aproape că mirosea farurile mașinii. Șoferul smuci volanul, agăță căprioara cu aripa și, înscriind un arc ușor, o proiectă în șanț. Și, brusc, apăsă pedala frânei.

Pe urmă, cu capul și trupul răsucit spre geamul din spate, dădu înapoi – și opri.

În fața farurilor se înălța un fum albăstrui emanat de motorul supraîncălzit. În jur domnea o liniște desăvârșită. Șoferul sări din mașină, scoase din buzunarul ușii un cuțit de vânătoare și, întinzându-i lanterna tovarășului de drum, îi spuse pe un ton poruncitor:

— Aprinde-o!

Se uită în jur, șoseaua era pustie în ambele direcții, ici-colo, doar, se auzea câte un foșnet firav, stârnit de căderea unei frunze ruginite...

În șanț, căprioara întoarsă într-o rână, răscolea cu copitele așternutul de frunze uscate, scurmând pământul reavăn. Văzându-l pe șofer și orbită, din nou, de lumină, încerca să fugă. Se rostogoli de câteva ori, scoțând un behăit de jale. După care amuți cu ochii cășcați, și din boticu-i negru începu să i se prelingă o dâră de sânge.

Șoferul își aruncă privirea în ambele sensuri, pe șosea nu se zărea țipenie de om. Evaluează situația și, cu un salt puternic, se năpusti asupra animalului și-l lipi de pământ. Dar căprioara era robustă și, cu o forță nebanuită, împinse în sus greutatea omului, încercând să se scuture de ea. Șoferul o apăsă în frunzele căzute și în acest timp animalul răpus îi linse de câteva ori părul, de parcă i-ar fi cerșit compasiunea. Bărbatul își eliberă o mână și lama sclipitoare a cuțitului de vânătoare se înfipse, printre coaste, în inima căprioarei... Abia atunci căprioara cedă și nu mai scoase nici un sunet; apoi se moleși de-a binelea, se întinse, și din ochi i se prelinse o lacrimă mare strălucind ca un briliant...

Șoferul se ridică în genunchi, se puse greu pe picioare, apoi, rupând dintr-un brad o crenguță mică, o frânse în două și introduse o bucățică în boticul căprioarei și cealaltă în rana mortală dintre coastele animalului...

— Și-acum, repede! strigă șoferul, alergând spre mașină.

Trase pătura de pe bancheta din spate, o întinse la iuțeală, după care luă căprioara în brațe și o așeză cu grijă și cu gingășie în pătură, ca pe un copil adormit. Apoi legă pledul cu patru noduri și duse bocceaua în mașină, pe perna din spate.

Se așeză la volan, dar în aceeași clipă se răzgândi, se duse înapoi în șanț, netezi cu gheata urmele bătăliei, după care așternu un braț de frunze peste locul cu pricina...

Porni motorul și, când mașina se urni din loc, spuse:

— Nici nu v-ar veni a crede. Dar mititica asta când te ia în copită, te spintecă în două, cu haine cu tot, ca un cuțit cu lama cea mai tăioasă.

— Sărăcuța, spuse fostul paracliser, acum agent de pompe funebre.

Deasupra unui luminiș atârna pe cer o lună de alamă...

Șoferul era nespuns de tulburat și își masca tulburarea sporovăind:

— Nici nu v-ar veni a crede pentru ce se roagă oamenii în zilele noastre! În orașul nostru, niște tineri au pătruns prin spargere într-o biserică și, în toiul nopții, au aprins lumânările în altarul principal și au început să săvârșească singuri liturghia!... Unul cânta: „Doamne Dumnezeule, ajută să ni se îngăduie să dansăm boogie-woogie, dă, Doamne, să ni se îngăduie să dansăm boogie-woogie“. Și ceilalți îi țineau isonul, răspunzând în cor: „Dă, Doamne, să ni se îngăduie să dansăm boogie-woogie“. Pe cinstea mea, așa cântau: „Dă, Doamne, să ni se îngăduie să dansăm boogie-woogie!“... Și săvârșeau așa liturghia aceea neagră, spărgând dulapurile și punând pe ei veșmintele și mantiile de liturghie... Pe urmă au vrut să cânte jazz la orgă, dar în loc să apese butonul orgii electronice, au apăsat butonul clopotelor electrice, care au început să bată vârtos... Și oamenii au dat buzna din casele lor... și, văzând biserica luminată, s-au uitat prin gaura cheii și i-au zărit înăuntru pe tinerii aceia zbenguindu-se în odăjdii... și au forțat ușa, dar flăcăii au șters-o pe o ușă lateralnică. Paracliserul încă mai aduna în amiaza zilei următoare veșmintele de liturghie agățate prin sălciile de pe malul pârâului de la marginea orașului, se amuza șoferul, în timp ce cu o mână ținea volanul, iar cu cealaltă pipăia, în spatele lui, pătura în care era înfășurată căprioara... S-a stins, spuse satisfăcut, grăbindu-se să adauge: Odată, printr-o mișcare reflexă, mi-a spintecat bancheta de piele până la arcuri! Și asta, la un sfert de oră după ce am răpus-o!... Dar ce ne facem cu tinerii?! Dacă nu li se dă ceea ce vor, își iau singuri... La drept vorbind, de ce să nu danseze băieții boogie-woogie? Să danseze, nu-i așa?

Ieșiră din pădure – luna făcea să strălucească peisajul unduit al colinelor și mașina se apropia de un sat întins.

Pe urmă, apărură primul felinar, sub care doi tineri stăteau sprijiniți de cadrul unei biciclete, fumau și se veseleau. Mai încolo, pe niște butuci, cineva aprinse un chibrit și luminează borul unei pălării, iar din curțile gospodăriilor se auzeau zornăituri de lanțuri și mugete de vaci.

— Am ajuns la destinație, spuse șoferul, iar dacă doriți puteți înnopta la cârciumă, au acolo o odăiță convenabilă.

Și, rostind aceste cuvinte, frână în dreptul unei case cu etaj. Toate ferestrele erau luminate și, prin zid, răzbea ecoul unui gramofon de modă veche.

Coborârea, și șoferul încuie cu grijă ușile mașinii.

— Nu-s pătat de sânge? întrebă.

— Să vedem, răspunse agentul firmei de pompe funebre, cercetând la lumina felinarului stradal fața distinsă a generosului său binefăcător: un pic aici, spuse, și, scoțând batista, scuipe în ea și începu să șteargă sângele încă proaspăt de pe obraji șoferului.

— Braconajul ăsta s-ar putea să mă izgonească o dată din ceruri, spuse acesta în șoaptă... Stropește-mă, Doamne, cu ulei de isop, să mă fac mai alb ca zăpada...

— *Et cum spiritu tuo*, îi răspunse tovarășul de drum...

La etajul casei se deschise o fereastră – o femeie în rochie neagră și șorț alb se aplecă în afară, se uită la mașină, apoi la șofer... și, desfăcându-și brațele, se întoarse și strigă fericită spre cei dinăuntru:

— Sfinția sa a sosit! Botezul poate să înceapă!

VREMURILE BUNE DE ALTĂDATĂ

Era ceasul amiezii. Doi domni în vârstă, care tocmai se scăldaseră, stăteau întinși pe scândurile încinse ale strandului galben și soarele dogorea atât de puternic, încât costumele lor de baie erau aproape uscate.

Cârciumarul își mângâia pieptul păros și încărunțit și își aducea aminte:

— Ultima afacere grozavă am făcut-o în patruș'opt. M-am prezentat la fabrica de bere din Velké Popovice, în preajma Sokoliadei. Îmi zice președintele: „Depuneți garanția și veți primi la stadionul Strahov cel mai mare stand pentru ca mintea sănătoasă să sălășluiască și ea într-un corp sănătos“. Zic: „Păi, pentru chiria asta ar trebui să dau cep pe puțin la zece butoaie a două sute de litri“. Dar președintele berăriei îmi zice că ideea lui Tyrš e atât de profundă încât o să golesc nu zece butoaie, ci, cu siguranță, patru sute de butoaie. Așa se face că am bătut palma și ne-am despărțit cu salutul: „Trăiască Sokoliada“.

Doctorul încetă să se mai ungă cu alifia împotriva insolăției.

— Da, zise el, cum e începutul așa e și sfârșitul! De aceea mie îmi place să-mi aduc aminte cel mai mult de primele zile ale practicii mele ca medic. O, da! Era în prima zi frumoasă de primăvară, ca asta de azi, când am început. Și ce noroc pe capul meu! Un băiețel mușcat de

un câine turbat! În timp ce-l transportam la spital, dumnealui și-a ieșit din minți, a sărit din tren și s-a zis cu el, dar, ce-i drept, ca prim pacient mi-a prezis o carieră promițătoare. Și, ce credeți, a doua zi o altă surpriză îmbucurătoare! Un cal mușcă urechea unui argat, abia mai atârna urechea de lobul ei, iar eu i-am cusut-o, și dumneaei, urechea, s-a prins, pricepeți? S-a sudat! Ei, da, frumoasă era primăvara atunci când am început...

— Vă cred, spuse cârciumarul.

Apoi se ridică în capul oaselor, se săltă în picioare, se duse la duș și rămase câteva secunde sub bătaia șuvoiului de apă rece. După care se așeză din nou pe șezlong lăsând picurii de apă sclipitori ce șiroiau pe trupul lui să cadă pe scândura uscată... Și reluă:

— Nevastă-mea însă a ținut să-mi spună: „Ai grijă ce faci, nu te bizui pe nimeni și pe nimic, și asigură-te!“ Așa se face că am cumpărat o jumătate de vagon de cartofi și i-am depozitat în popicărie, după care am început să umblu prin oraș și am cumpărat tot ce se putea cumpăra. Pe Unra, carne de porc și mere și fileuri de morun, pe Bateriilor un cârciumar mi-a pus deoparte câteva lăzi cu fileuri de anșoa, și în clipa în care mi-am dat seama că pentru această frumoasă idee îmi lipsesc gologanii, m-am împrumutat cu două sute de mii de coroane de la frate-miu.

— În schimb, mie nu mi-a trebuit nimic pentru început. Vă dați seama, asta se întâmpla pe vremea Austro-Ungariei, și ce să vă mai spun, până la urmă a dat peste mine norocul să mă însor cu o văduvă care mi-a adus cu ea doi copii, spuse doctorul visător, continuând să descrie nostalgic tot ce mai văzuse pe unde văzuse și ce mai pățise în trecutul îndepărtat: Ce să mai spun, ziua nunții a fost, într-adevăr, o zi norocoasă: unui asistent i

s-a rupt țeava puștii în timp ce trăgea cu arma, și o bucată de fier i-a pătruns în cavitatea frontală. Iar eu i-am scos de acolo un centimetru de țeavă! Pentru isprava asta m-a felicitat profesorul Jedlička, în persoană...

— Într-adevăr, mare noroc! Și eu, cinstit vorbind, am căpătat atunci un cort mare, chiar sub tribuna oficială – telefon, zece princhindei, băiețași de prăvălie... numai că... vorba ceea... Sokolii erau, ideea era, bere era, în schimb, vreme nu era! Răcoare! Frig! spuse cârciumarul cu tristețe și, cutremurându-se din tot corpul, reluă: Așa se face că în a patra zi i-am spus nevestii-mii: „Cum vezi, mămico, cu berea nu merge, n-am vândut decât patruzeci de hectolitri și asta ar putea să primejduiască frumoasa idee a marelui Tyrš. Ne apucăm de tartine“ ... Și fața cârciumarului se luminează din nou: Așa se face că am închiriat o mașină, am angajat șase femei la curățatul cartofilor, am adus două mii de pâini, am lipit în cârciumă patru mese, am înșurubat pe ele mașinuțele de tăiat pâine... și am pornit afacerea!

Doctorul își împreună mâinile sub genunchi și, mijindu-și ochii, se uita la soare:

— Mie, vremea nu mi-a pricinuit niciodată neazuri, fiindcă Austria era tot ce putea fi mai frumos. În o mie nouă sute treizeci, de sărbătorile Paștelui, totul era înverzit, și, pentru desăvârșirea aceluia superb imn al naturii, de Sâmbăta mare mi-a fost adusă în cabinet o servitoare care mi-a vomitat pe masă un ditamai vierme parazită! Așa ceva nu mi se mai întâmplase în toată cariera mea de medic. Și, colac peste pupăză, în a doua zi de Paști, când se umblă cu sorcova, un puștan a înghițit o privighetoare. I-am recomandat să consume pâine din belșug și chiar în ziua următoare au venit la mine părinții lui să-mi spună,

fericiți, că puștiul lor a început iar să-i fluiera privighetoarei, și s-o îngâne...

— Interesant, încuviință cârciumarul, mutându-se ceva mai încolo pe scândura dogoritoare. În schimb, eu am trimis-o la primărie pe nevastă-mea. Acolo i-au spus: În regulă! Și pe loc am început să transport la Strahov, cu mașina, mii de tartine. Colegii se minunau, se cruceau, dar eu vindeam. Princhindeii se duceau cu tartinele departe, până în spatele stadionului, acolo unde se încoloneau sokolii. Le dădeam șaptezeci de haleri de fiecare tartină și câștigau băiețașii bănuți frumoși, ca să nu mai spun că, în același timp, susțineau și întăreau o idee frumoasă... Colegii veneau și mă întrebau: „Nu-mi vinzi și mie o lădiță cu macrou? O lădiță cu fileuri de morun“. Și eu le răspundeam: „Nici gând! Asta ar însemna să mă împotrivesc ideii sokolilor că numai cel puternic merge înainte!“

În clipa aceea cârciumarul se săltă în capul oaselor, și, sprijinindu-se cu mâinile de scândura încinsă, îl privi pe doctor drept în față. După care, reluă, rostind apăsător fiecare cuvânt:

— Și, iată, în felul ăsta eram aproape singurul care vindeam tartine. Nici n-aveam timp să țin o socoteală. Îndesam încasările zilnice într-o față de masă, o legam și puneam în ea un bilețel cu data respectivă!

Și, rostind aceste cuvinte, cârciumarul se lăsă din nou pe spate și, cu fața numai zâmbet, își mângâia fruntea înțeleaptă.

— Asta zic și eu, succes, spuse cu invidie doctorul, ștergându-și cu podul palmei sudoarea care-i țâșnea din trup. De un noroc asemănător am avut și eu parte după nopțile sfinților Filip și Jakub. Un măcelar jupuisese un hoit și se îmbolnăvisese de vărsat de vânt. L-am tratat și, până

la urmă, m-am molipsit și eu, și așa se face că toți medicii m-au invidiat, fiindcă au scris despre mine toate ziarele și revistele de specialitate. Din povestea asta s-a născut însă o mică neplăcere. Bătea clopotul vestitor de moarte și primarul și-a închipuit că măcelarul cu pricina și-a dat duhul, drept care i-a poruncit omului de serviciu să se ducă la el cu sicriul. Dar măcelarul a țâșnit din casă cu cuțitul, a luat în șuturi sicriul de l-a făcut surcele și tot în șuturi l-a adus pe omul de serviciu, până în cabinetul meu. Câteva săptămâni n-am putut să mai apar în public, încheie doctorul și se ridică în picioare, dar, uitându-se la scândură, își dădu seama că sudoarea înscrisese pe ea conturul părților trupului pe care zăcuse.

Așa stând lucrurile, se întinse pe scândura uscată, alături de cârciumar, și reluă:

— Un caz frumos a fost și acela când unui potcovar i-a zburat în ochi o zgură aprinsă și potcovarul i se părea mereu că vede în fața lui statuia unei femei despuiate. I-am scos zgura din ochi, dar ochiul i s-a scurs. „Păcat de statuia aceea arătoasă!“, mi-a spus atunci, oftând, omul acela bun și cumsecade. Da, ziua aceea a fost, într-adevăr, o zi minunată! Plouase, pe urmă a răsarit soarele și, odată cu curcubeul, a plecat din cabinetul meu potcovarul cu ochiul bandajat... Pe mine, în general, m-a însoțit prin viață poezia.

— Și pe mine, se grăbi să spună cârciumarul. Ce-i drept, mai toți negustorii m-au înjurat atunci la Sokoliada aceea, dar eu le-am răspuns: „Nu vă e rușine?! Ce fel de cehi sunteți?!“ Da, fiindcă eu eram patriot. Pe urmă, trei zile în șir, după Sokoliadă, am stat cu nevastă-mea și am socotit... Și, săltându-se, cu o mișcare zvâcnită, în capul oaselor, cârciumarul își holbă ochii, ca atunci când se

rățoia la colegii săi, și continuă: Ne-am încuiat în cârciumă, și am început să desfacem fețele de masă una câte una, și, cinstit vă spun, mă luase cu călduri de atâta numărat, dar îi dădeam înainte, nu ne opream, și după ce am desfăcut a patra boccea, mi-am dat în sfârșit seama că ideea lui Tyrș nu e frumoasă, ci minunată, căci următoarele boccele erau toate ale mele. Opt boccele am câștigat... În total, trei sute de mii! se jură cârciumarul, așezat în genunchi și uitându-se drept în ochii închiși ai doctorului.